

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet		22.11.2022
Kommunestyret		08.12.2022

Kommuneplanens handlingsdel med budsjett og økonomiplan 2023-2026**Referanser:**

Vedlagte bilag:

Vedlegg

- 1 Kommuneplanens handlingsdel 2023-2026 Kommunedirektørens innstilling
- 2 Orientering om statsbudsjettet 2023 og det økonomiske opplegget for kommunene

Bakgrunn

Kommunestyret skal hvert år vedta årsbudsjett for kommende kalenderår, og økonomiplan som skal omfatte minst de fire neste budsjettår ihht. Kommunelovens § 14-3, 14-4 og 14-5. I økonomiplanen skal det for hvert enkelt år anvises dekning for de utgifter som er ført opp. Årsbudsjettet er en bindende plan for kommunens midler og anvendelsen av disse i budsjettåret, og skal være realistisk, jfr. Kommuneloven §14-4.

Utredning:

Kommunedirektørens forslag til kommuneplanens handlingsdel ble påbegynt i april 2022, og ledet fram til en budsjettkonferanse i kommunestyret 09.06.22. Kommunedirektøren redegjorde der for de utfordringer kommunen står overfor i budsjettprosessen, og viste til utfordring for inneværende års budsjett samt forhold på inntektssiden som i stort ligger til grunn for dette. Spesielt er dette knyttet til de demografiendringer.

Statsbudsjettet for 2023 ble lagt frem 06.10.22, og det ble redegjort for i formannskapets møte 11.10.22. Det viktigste momentet å dra frem er at kommunens folketall har økt betraktelig per 01.07.22, som gjør at rammeoverføringene i 2023 blir unormalt høye. Dette er fordi det er to akuttinnkvarteringer for ukrainske flyktninger plassert i Målselv kommune, og samtlige beboere er registrerte som innbyggere i kommunen. Når disse får permanent bostedskommune vil folketallet gå ned igjen, og inntektene vil reduseres tilsvarende.

I formannskapets møte 11.10.22 ble det i all hovedsak gjort rede for statsbudsjett, svar på politiske bestillinger samt en gjennomgang av investeringsplan og fremtidige finansutgifter. I møtet 25.10.22 ble driftsbudsjettet med tilhørende rammer gjennomgått, og spesielt de konsekvenser strategisk investeringsplan vil ha for driftsbudsjettet.

Inneværende økonomiplan 2022-2025 ble lagt fram i balanse med noe årlig avsetning til disposisjonsfondet. I forutsetningene lå blant annet effekter av små og større tiltak knyttet til helseutredningen, i tillegg til en vurdering av kommunens brøyteavtaler. Sistnevnte har det ikke vært kapasitet til å igangsette, men vil gjennomføres når nøkkelpersonell er på plass. Omstillingsbehovet er fremdeles til stede, og tiltakene blir mer inngrepene med større konsekvenser enn ved tidligere omstillingsprosesser. Organisasjonen er per nå rigget til den faktiske driften, så eventuelle kutt vil medføre tap av kvalitet i tjenestene. I kommende økonomiplanperiode er 2023 og 2024 gjennomførbare år økonomisk sett, mens 2025 og 2026 gir større utfordringer og behov for å bruke disposisjonsfondet inn i drifta.

I henhold til strategisk investeringsplan er akkurat denne økonomiplanperioden utfordrende, da det er flere investeringer som skal gjennomføres, samtidig som man venter på inntekter fra den delen som vil være selvfinansierende på sikt. Med økte priser og en rente som har hatt en stor økning bare det siste halvåret finner ikke kommunedirektøren det forsvarlig å legge noe ytterligere inn i planen, men heller et behov for å redusere den.

Til tross for en stram økonomiplan er det viktige grep som gjøres for å sikre utvikling i kommunen. Her nevnes blant annet investering i næringseiendom for å kunne ha et grep om den fremtidige næringsutviklingen i byen Bardufoss.

Samtidig som behovet er der for å kunne ha en solid buffer ser kommunedirektøren også behovet for å gjøre grep knyttet til kommunens sak- og arkivsystem. Målselv har vært med på en innovativ anskaffelse knyttet til dette, hvor det er antatt leverandør og vi har mulighet til å løse ut en opsjon. Innføringskostnader knyttet til dette beløper seg til ca 2 mill. kr, og må eventuelt hentes fra disposisjonsfondet. Dette vil være et tiltak for å forenkle både administrativ og politisk saksbehandling, samt forbedre kontaktflaten mot kommunens innbyggere.

Vurdering:

Omstillingsbehovet i planperioden fremstår som betydelig, og evt. ytterligere innsparingstiltak ut over det som er lagt frem vil gi negative effekter på tjenestekvaliteten. Kommunedirektøren anser det ikke hensiktsmessig å foreslå ytterligere rammenedtrekk eller konkrete tiltak innenfor de store rammeområdene på dette tidspunkt. Men det er behov for å analysere demografiutviklingen i årene fremover, og å ta ut de videre positive effektene som ligger i utredningene som er gjennomført. Kommunedirektør har over tid vært tydelig på behovet for å følge vedtatt omstillingsprogram fordi dette er forutsigbart både for kommunestyret, ledelse, ansatte og innbyggere.

Med de endringene i folketall per 01.07.22 og forventningene om like stor nedgang i ettertid, samt de utfordringene med finans og demografisammensetning som møter kommunen i årene fremover, er det særdeles viktig at ikke Målselv kommunes driftsnivå økes. De økte inntektene i 2023 anbefales avsatt på disposisjonsfond for å kunne avbøte noe på finans- og demografiutgifter i økonomiplanperioden. Med driftsnivå menes også at investeringsplanen økes, da renter og avdrag belaster kommunens driftsregnskap krone for krone.

Under henvisning til ovenstående vil kommunedirektøren anbefale at formannskapet legger saken fram for kommunestyret med slik

innstilling:

1. Vedlagt Handlingsdel med økonomiplan 2023-2026 med tilhørende budsjettskjema vedtas.
2. Strategisk investeringsplan 2023-2031 i pkt. 6.3 vedtas.

3. Kommunedirektøren kan ved behov inngå avtale om driftskreditt/likviditetslån med inntil kr. 30.000.000 i 2023.
4. Det tas opp ordinære lån med inntil 127.400.000 i 2023
5. Det tas opp startlån med inntil kr. 18 000 000 i 2023

For eiendomsskatteåret 2023 skal det skrives ut eiendomsskatt på faste eiendommer i hele kommunen, jf. Eignedomsskattelova (esktl.) §§ 2 og 3 bokstav a.

For eiendomsskatteåret 2023 skal det også skrives ut eiendomsskatt på et «særskilt fastsatt grunnlag» i henhold til overgangsregelen til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2023 være lik 2/7 av differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaket av nye verdsettelsesregler og at produksjonsutstyr- og installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for verk og bruk som fra om med 2019 blir ansett som næringseiendom.

For skatteåret for 2023 er den alminnelige eiendomsskattetaksten i Målselv kommune fastsatt til 7 promille, jf. esktl. § 11 første ledd.

Differensiert skattesats for bolig og fritidseiendommer er for skatteåret 2023 fastsatt til 4 promille, jf. esktl. § 12 bokstav a.

Takstvedtekter for eiendomsskatt i Målselv kommune vedtatt i kommunestyret 20.03.2019 skal gjelde for eiendomsskatteåret 2022, jf. esktl. § 10.

Eiendomsskatten skrives ut i 4 terminer, jf. esktl. § 25 første ledd, med forfall 20.mars, 20.juni, 20.september og 20 desember. Siste alminnelige taksering i kommunen ble gjennomført i år 2017.

Følgende eiendommer er fritatt for eiendomsskatt i 2023:

- Eiendom til stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, fylke eller stat, esktl. § 7a.
- Bygning som har historisk verdi og er fredet etter lov om kulturminner, esktl. § 7b.
- Nyoppført bygning som benyttes til husvære – fritak inntil 5 år, esktl. § 7c.
- Bygning og grunn i visse luter av kommunen, esktl. § 7d